

ปัญหาทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องทางแพ่งโดยวิธีการออนไลน์ในศาลยุติธรรม¹

พีรฤกษ์ สุามิบัติ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องทางแพ่งโดยวิธีการออนไลน์ในศาลยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ปัญหาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องทางแพ่งออนไลน์ของศาลยุติธรรม ทำให้ได้แนวทางในการนำระบบการไกล่เกลี่ยออนไลน์ข้อพิพาททางแพ่งก่อนฟ้องรูปแบบใหม่ของศาลยุติธรรมมาใช้ในยุค New Normal อย่างมีประสิทธิภาพและแพร่หลาย เพื่อช่วยลดปริมาณคดีที่ค้างค้างอยู่ในศาลเป็นจำนวนมาก และเป็นวิธีการที่รวดเร็ว สะดวกและเป็นธรรม

ในภาวะสังคมปัจจุบันที่ผู้คนมีหนี้สินกันเป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้คู่ความฟ้องร้องดำเนินคดีกันในศาลเป็นจำนวนมากไปด้วย โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์ของประเทศที่ผ่านมามีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ส่งผลให้ประชาชนหลายคนได้รับผลกระทบจากการที่ธุรกิจบางประเภทต้องปิดกิจการ ซึ่งอาจเป็นการปิดกิจการชั่วคราวหรือปิดกิจการอย่างถาวร ทำให้พนักงานหลายคนถูกเลิกจ้างหรืออาจได้รับเงินเดือนน้อยทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละเดือน ต้องไปทำการกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายจนก่อให้เกิดข้อพิพาทจากการผิดสัญญาต่างๆจนนำมาซึ่งการฟ้องร้องคดีต่อศาลเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในการยุติข้อพิพาท ศาลยุติธรรมจึงได้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาใช้ควบคู่กับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล เพื่อให้ข้อพิพาทสามารถยุติลงได้ด้วยความพึงพอใจและยังคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีของทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ หากคู่ความหรือประชาชนทั่วไปที่มีข้อพิพาทหรือคดีและไม่สามารถตกลงกันเองได้ ก็สามารถขอให้ศาลเป็นคนกลางช่วยให้คู่พิพาทเจรจาทางออกที่ดีที่แต่ละฝ่ายสามารถยอมรับได้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีการปฏิบัติการเพื่อป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ซึ่งทำให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีไม่จำเป็นต้องเดินทางมาศาล ดังจะเห็นได้จากในช่วงสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำนวัตกรรมรูปแบบใหม่ “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทออนไลน์” มาใช้ในศาลยุติธรรมทั่วประเทศเพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ลดความแออัดในการใช้ห้องประชุม ลดการเผชิญหน้า และยังทำให้คู่พิพาทหรือคู่ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมากขึ้น เพราะสามารถไกล่เกลี่ยได้โดยไม่ต้องเดินทางมาศาล

---

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่องปัญหาทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องทางแพ่งโดยวิธีการออนไลน์ในศาลยุติธรรม โดยมีอาจารย์ปรีกษา คือ รองศาสตราจารย์พัฒนา เรือนใจดี และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัจจวัฒน์ เรืองกาญจน์กุล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เพื่อให้สอดคล้องกับยุค New Normal หรือวิถีชีวิตแบบใหม่เพื่อใช้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการยุติข้อพิพาทระหว่างพิพาทหรือคู่ความที่มีข้อพิพาท

สำหรับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งออนไลน์นั้น ศาลยุติธรรมยังได้มีนโยบายเชิงรุก โดยในปัจจุบันมีการเพิ่มมาตรา 20 ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563 ว่าด้วยเรื่องการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องซึ่งเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษให้สิทธิคู่ความที่ยังไม่ได้มีการฟ้องคดีสามารถนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องได้ การไกล่เกลี่ยออนไลน์ข้อพิพาททางแพ่งก่อนฟ้องคดีจึงเป็นนวัตกรรมใหม่ที่ศาลยุติธรรมนำมาใช้เพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวกมากขึ้น

อย่างไรก็ดี การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องเป็นเรื่องที่เพิ่งมีการบังคับใช้ได้ไม่นานมากนัก จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้ศึกษาเห็นควรมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยถึงแนวทางการพัฒนาไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งรูปแบบใหม่ของศาลยุติธรรมในยุค New Normal ซึ่งจากการศึกษาเห็นว่าการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 20 ตรี รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น น่าจะมีการปรับปรุงในส่วนของการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวให้มีสภาพบังคับและชัดเจนมากกว่าที่มีการบัญญัติไว้เพื่อพัฒนาระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งให้เป็นรูปแบบออนไลน์อันเป็นการแก้ไขปัญหาทำให้ปริมาณคดีลดลงได้อย่างสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยผู้ศึกษากำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาไว้ ดังนี้

ปัญหาประการแรก คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่มีการบัญญัติเรื่องการลงลายมือชื่อโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาประนีประนอมยอมความ³ ทำให้ประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะคู่พิพาทอาจไม่ทราบว่า การลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น สามารถที่จะลงลายมือชื่อในระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งมีผลเท่ากับการลงลายมือชื่อแบบเดิมทุกประการ และนอกจากนี้เมื่อกฎหมายไม่มีความชัดเจนอาจเกิดข้อโต้แย้งตามมาถึงความชอบด้วยกฎหมายของสัญญาประนีประนอมยอมความในการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้

ทั้งนี้ การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องทางแพ่งออนไลน์นั้น เมื่อไกล่เกลี่ยสำเร็จแล้วจะต้องมีการลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมมีการกำหนดเรื่องการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง⁴ ทำให้คู่ความไม่ต้องเดินทางมาศาล โดยสามารถใช้วิธีการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาประนีประนอมยอมความที่จัดทำเป็นเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผ่านออนไลน์ แต่เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 851 ปรากฏว่ายังไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เอาไว้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าเมื่อปัจจุบันได้มีการรณรงค์ในเรื่องของการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องทางแพ่งออนไลน์เอาไว้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้

³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 851.

⁴ คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรมที่ ศย 016/ว 578 เรื่องข้อพิจารณาในการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง ลงบังคับวันที่ 4 มิถุนายน 2564.

กฎหมายของศาลและคู่ความรวมถึงประชาชนทั่วไปแล้ว กฎหมายเดิมที่มีอยู่จึงควรมีบทบัญญัติให้ชัดเจนเกี่ยวกับการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เอาไว้ในบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวด้วย

ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับความเป็นที่สุดของคำสั่งศาลที่มีบทบัญญัติไว้ในมาตรา 20 ตรีวรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่มีนักวิเคราะห์หลายคน⁵ ได้ทำการวิเคราะห์ว่าคำสั่งศาลตามวรรคสี่ที่เป็นที่สุดนี้ยังสามารถอุทธรณ์ได้หรือไม่หากเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 138 (1)-(3) ซึ่งก็ได้ทำความเข้าใจว่าความเป็นที่สุดของคำสั่งตามมาตรานี้จำกัดไว้เฉพาะคำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้เท่านั้น แต่มิได้หมายความว่ารวมถึงกรณีที่คู่สัญญาขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมที่เป็นไปตามข้อตกลงของคู่สัญญา

จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติเรื่องความเป็นที่สุดของคำสั่งศาลตามวรรคสี่อาจทำให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นความสับสนระหว่างคำสั่งศาลที่เป็นที่สุดตามวรรคสี่ ที่ไม่สามารถอุทธรณ์ได้ กับคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามวรรคสอง ที่สามารถอุทธรณ์ได้หากเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 138 (1)-(3) ซึ่งหากกฎหมายที่บัญญัติขึ้นยังทำให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนย่อมทำให้ประชาชนโดยเฉพาะคู่พิพาทไม่อาจนำบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมาใช้ได้อย่างถูกต้องได้ จึงสมควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าความเป็นที่สุดของคำสั่งศาลตามวรรคสี่ว่าเป็นคำสั่งตามความในมาตรานี้เท่านั้น สำหรับคำพิพากษาตามยอมคงให้บังคับตามวรรคสอง

ปัญหาประการที่สาม คือ ปัจจุบันไม่มีการบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนในเรื่องการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องออนไลน์ ที่ศาลยุติธรรมนำมาใช้ในการระงับข้อพิพาททางแพ่ง ทั้งในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง⁶ และในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 รวมถึงกฎหมายลำดับรองอื่นๆ

การที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องออนไลน์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 รวมถึงกฎหมายลำดับรองอื่นๆ ทำให้ประชาชนจำนวนมากเข้าไม่ถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องออนไลน์ ไม่ทราบว่ามิบบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องทางแพ่งออนไลน์ที่นำมาใช้ในกระบวนการดำเนินคดีของศาลยุติธรรมด้วย รวมถึงยังอาจเกิดปัญหาที่ตามมาได้ว่าการที่ศาลยุติธรรมใช้การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องออนไลน์ที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนบัญญัติรับรองเอาไว้จะบังคับได้โดยชอบหรือไม่

ปัญหาประการที่สี่ คือ ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอายุความฟ้องคดีแพ่ง ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตรีวรรคห้า ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอายุความเอาไว้ว่า หากการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง จากบทบัญญัติดังกล่าว

⁵ พงษ์รวิวัฒน์ บุญพิทักษ์, “การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตรี” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2566 . แหล่งที่มา <https://www.parliament.go.th>.

⁶ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง(ฉบับที่ 32) พ.ศ.2563 มาตรา 20 ตรี.

เห็นว่าเรื่องอายุความในคดีแพ่งนั้น การที่คู่กรณีหรือคู่ความนำคดีแพ่งเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องออนไลน์ อาจมีผลกระทบต่ออายุความในการฟ้องคดีแพ่งที่ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ แม้ว่าจะมีการกำหนดเอาไว้ในมาตรา 20 ตรี วรรคห้าที่ให้อายุความขยายเวลาออกไปก็ตาม ในประเทศญี่ปุ่นจึงมีการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงกรณีที่มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท⁷ ดังนั้น เพื่อให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งก่อนฟ้องออนไลน์มีผลกระทบต่ออายุความจึงควรมีบัญญัติกฎหมายให้อายุความสะดุดหยุดลง

ปัญหาประการที่ห้า คือ ปัญหาการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยทางแพ่งก่อนฟ้องออนไลน์ไม่มีสภาพบังคับ เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตรี เริ่มต้นด้วยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งหากคู่กรณีอีกฝ่ายที่ได้รับหนังสือเชิญชวนให้เข้าร่วมสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องออนไลน์ไม่ทำการตอบรับหรือไม่เข้าร่วมก็ไม่มีสภาพบังคับได้⁸ จึงทำให้ไม่สามารถทำการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาคดีกรงรกรศาลได้ ในการศึกษาจึงเสนอแนะแนวทางการไกล่เกลี่ยว่าให้คดีแพ่งบางประเภทที่มีสภาพบังคับให้ต้องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาปัญหาทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องทางแพ่งโดยวิธีการออนไลน์ในศาลยุติธรรม ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาไม่มีการบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาประนีประนอมยอมความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในมาตรา 851 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติเกี่ยวกับการลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เอาไว้ ดังนั้น การนำมาตรา 851 ที่บัญญัติเกี่ยวกับการลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัย เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็วซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงประชาชนทั่วไปได้ทราบในเรื่องการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาประนีประนอมยอมความ จึงควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมในวรรคท้ายของมาตรา 851 ว่า

“อนึ่งการลงลายมือชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย”

2. ปัญหาบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่บัญญัติเกี่ยวกับความเป็นที่สุดของคำสั่งศาลที่ได้สั่งเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

⁷ อัญชลี พูลเต็ม, “แนวคิดและหลักการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดีต่อศาล” (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.lawforasean.krisdika.go.th/File/files/>.

⁸ อารุ อักษรพันธ์, “ปัญหาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตรี ที่ไม่ประสบความสำเร็จ-กรณีศึกษาศาลจังหวัดปทุมธานี”, (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา : <http://library.coj.go.th>.

เกี่ยวกับความเป็นที่สุดของศาลว่า เมื่อศาลมีคำสั่งตาม มาตรา 20 ตรี วรรคสี่แล้วคู่พิพาทไม่สามารถอุทธรณ์ได้ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับมาตรา 20 ตรี วรรคสองที่เป็นคำพิพากษาของศาลตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งคู่ความสามารถอุทธรณ์ได้หากเข้ากรณี ตามมาตรา 138 (1)-(3) โดยยังมีนักวิเคราะห์บางท่าน ได้ทำการวิเคราะห์ถึงความเป็นที่สุดของคำสั่งศาลตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 32) พ.ศ. 2563 มาตรา 20 ตรี วรรคสี่ จึงทำให้เห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวนี้ยังคงไม่มีความชัดเจนที่จะทำให้คู่ความหรือประชาชนทั่วไปเข้าใจได้ถึงความเป็นที่สุดของมาตรา 20 ตรี ว่ายังสามารถที่จะอุทธรณ์ได้หรือไม่ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้นในบทบัญญัติมาตรา 20 ตรี วรรคสี่ จึงควรบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมว่า

“กรณีที่มิใช่คำพิพากษาของศาลตามวรรคสอง แต่เป็นคำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ คำสั่งนี้ให้เป็นที่สุด”

3. ปัญหาไม่มีการบัญญัติเรื่องการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องออนไลน์เอาไว้อย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 และในกฎหมายลำดับรองอื่นๆ

ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 32) พ.ศ.2563 มาตรา 20 ตรี ว่า

“เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จะนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด”

และนอกจากควรจะมีการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 32) พ.ศ.2563 มาตรา 20 ตรี ให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว สำหรับคดีแรงงานที่มีการพิจารณาคดีเฉพาะคดีแพ่งเท่านั้น ทั้งการดำเนินคดีแรงงานยังเน้นการไกล่เกลี่ยที่เป็นหัวใจหลักในการดำเนินคดีแรงงานก็ควรให้มีการบัญญัติกฎหมายดังที่ผู้ศึกษาได้ทำการเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นไว้ให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 ด้วยเช่นกัน รวมถึงมีการบัญญัติให้ชัดเจนในกฎหมายลำดับรองอื่นๆด้วย

4. ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอายุความฟ้องคดีแพ่ง

ในระหว่างที่คดีอยู่ในกระบวนการไกล่เกลี่ยนั้น ทำให้อายุความในระหว่างนั้นยังคงเดินอยู่ต่อไป การที่มีการแก้ไขกฎหมายเรื่องอายุความให้แก่คดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยมิให้นับอายุความในระหว่างเวลาดังกล่าวจะช่วยลดข้อกังวลของคู่ความในการนับอายุความในคดีโดยควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 32) พ.ศ.2563 มาตรา 20 ตรี ว่า

“เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา การระงับเหตุลงของอายุความในการฟ้องคดี ให้ถือวันที่คู่กรณีหรือคู่ความแจ้งความประสงค์ขอไกล่เกลี่ยต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำศาลเป็นวันที่ยื่นข้อพิพาท กรณีที่แจ้ง

ความประสงค์โดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ให้ถือวันที่ศูนย์ใกล้เกลี่ยประจำศาลได้รับหนังสือ และหากการใกล้เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล ให้ขยายอายุความออกไปอีกหกสิบวัน”

5. ปัญหาการยื่นคำร้องขอใกล้เกลี่ยทางแพ่งก่อนฟ้องออนไลน์ไม่มีสภาพบังคับ

เมื่อการใกล้เกลี่ยทางแพ่งก่อนฟ้องออนไลน์ไม่มีสภาพบังคับ ทำให้การใกล้เกลี่ยในชั้นก่อนฟ้องไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการนำสภาพบังคับของการใกล้เกลี่ยก่อนฟ้องมาใช้ในชั้นของการใกล้เกลี่ยก่อนฟ้อง โดยควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 32) พ.ศ.2563 มาตรา 20 ดังนี้ว่า

“ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง กรณีที่เป็นคดีมีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท ให้ศาลส่งหมายเรียกแก่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อเข้าร่วมการใกล้เกลี่ย”

เอกสารอ้างอิง

พงษ์ธวัช บุญพิทักษ์, “การใกล้เกลี่ยก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ดังนี้”

(ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา <https://www.parliament.go.th>.

อัญชลี พูลเต็ม, “แนวคิดและหลักการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดีต่อศาล” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 18

ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา <http://www.lawforasean.krisdika.go.th/File/files/>.

อาวุธ อักษรพันธ์, “ปัญหาการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา 20 กรณีที่ไม่ประสบความสำเร็จ-กรณีศึกษาศาลจังหวัดปทุมธานี” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 18

ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา <http://library:coj.go.th>.

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 32) พ.ศ.2563.

คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรมที่ ศย.016/ว 578 เรื่องข้อพิจารณาในการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา

ประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง ฉบับลงวันที่ 4 มิถุนายน 2564.